

Dövidrotts-Sverige

EN PRESENTATION AV SVERIGES DÖVAS IDROTTSFÖRBUND

TORBJÖRN SVENNINGSSON

År 2003 fyller Sveriges Dövas Idrottsförbund 90 år

C. DAN ANDERSSON

ARNE LUNDQUIST, FÖRBUNDS ORDFÖRANDE

År 2003 fyller Sveriges Dövas Idrottsförbund 90 år

UTAN ER INGEN DÖVIDROTT

Varje dag samlas unga och gamla, män och kvinnor för att idrotta i någon form.

Dövidrotten är en viktig plats för möten. På fotbollsplanen, när du orienterar i skogen eller när du simmar i en bassäng så har det ingen betydelse vilken bakgrund du har, varken socialt eller etniskt. Det är dövidrottens styrka. Vi kan dock se att alla inte känner sig hemma inom dövidrotten och att förändra detta är en av utmaningarna för framtiden. Oavsett om du är tjej eller kille, är född i Sverige eller i ett annat land, har föräldrar med god ekonomi eller inte, så skall dövidrotten kunna vara en del av ditt liv. Dövidrotten skall vara både jämställd och jämlik. Den skall vara en plats för alla.

Dövidrott utgör också en viktig arena för social gemenskap oavsett kön, ålder eller hudfärg. Teckenspråket utgör en mycket positiv och viktig del i jämställdhetsarbetet genom att språkhindren i det närmaste borta.

SDI är ett anrikt förbund som bildades 1913 och dövidrotten har utövats i Sverige sedan i början 1890-talet. SDI är ett av världens äldsta dövidrottsförbund. SDI är nu ett av Sveriges Riksidrottsförbunds (RFs) specialförbund. SDI fick status som RF-förbund år 1995.

SDI är ett kategoriförbund vilket innebär att vi har flera olika idrotter i organisationen vilket kräver ett mera självständigt arbete inom respektive enhet. Man brukar som jämförelse säga att SDI är ett RF i miniatyr.

Dövidrotts-Sverige

DÖVIDROTTE EN FOLKRÖRELSE

Vi i Sverige är medlemmar i idrottsrörelsen där verksamheten fungerar enligt klassisk folkrörelse-modell med förtroendevalda på central, regional och lokal nivå. Föreningarna styrs av stadgar som säkerställer medlemsinflytande genom årsmöten, motionsrätt, valberedning och så vidare. Föreningarna väljer ombud till dövidrottsdistriktsförbundetts årsmöten som i sin tur utser ombud till specialidrottsförbundets (SDIs) förbundsstämma.

Detta är en bra ledningsmodell som vi ska vårda och utveckla. Därför får vi aldrig låta andra sköta ärendet åt oss utan ständigt hålla oss i gång genom att diskutera olika frågor och problem.

Det är ett viktigt led i vår utveckling av svensk dövidrott. Man ska inte kräva engagemang bara av de förtroendevalda utan minst lika mycket av dig själv.

Dövidrotten bedrivs och utvecklas i våra föreningar/klubbar. Det är där vi är medlemmar. Föreningar/klubbar ska se till idrottsverksamhet och föreningsliv på lokal nivå. SDI är det administrativa organet och ska därför som en huvuduppgift se till dövidrottsföreningarnas/klubbarnas intresse. SDI har samtidigt i sin egenskap del i ”idrottsdepartementet, Riksidrottsförbundet (RF)” ett ansvar för att utveckla och bredda dövidrotten.

Dövidrotten och vi alla utövare mår naturligtvis bäst av att vår särskilda kultur med teckenspråkiga miljö och dövidrott bevaras och utvecklas.

SVENSK DÖVIDROTT I ETT INTERNATIONELLT OCH NATIONELLT PERSPEKTIV

Deaflympics och internationella verksamheter har stor betydelse för dövidrott i alla delar av världen i varje land och på alla samhällsnivåer finns människor som utövar dövidrott. Deras antal i världen är stort och de ökar ständigt.

När vi i vardagslag talar om idrottens seger tänker vi kanske först och främst på medaljer och prispallar. Men idrotten

har många andra segrar. En av dem är segern över gränser, kulturskillnader eller språkbarriärer. Inom idrotten har vi däremot en möjlighet att öppna oss mot varandra och finna gemenskap och social samvaro långt över gränserna – och för oss döva främst genom att umgås i en teckenspråkig internationell idrottsmiljö

Med internationell utveckling avser vi alla de insatser och åtgärder som sker inom dövidrottsrörelsens olika internationella organ. Sveriges Dövas

Idrottsförbund tillhör det Nordiska Baltiska Dövidrottsförbundet, NBDI och European Deaf Sports Organization, EDSO och Comité International des Sports des Sourds, CISS. Internationell dövidrott har starka och långvariga traditioner. Deaflympics, Världsmästerskap, Europamästerskap, Nordiska baltiska Mästerskap och internationella utbyten har bedrivits sedan lång tid tillbaka.

Svensk Dövidrott – vår idrott Svensk Dövidrott är idrott för döva och

hörselskadade. Reglerna är i stort sett samma som för hörande med vissa anpassade moment. Dövidrott har en stor social betydelse för döva och hörselskadade. Det ger möjlighet att bryta vad som annars lätt blir en språklig isolering.

Dövidrott

För att delta i mästerskapstävlingar krävs minst 55 Db hörselnedsättning för

deltagande enligt CISS: s (Internationella dövidrottsförbundet) bestämmelser.

Teckenspråk

Att vara döv innebär att inte kunna höra. De flesta av oss är födda döva eller har blivit döva i tidig ålder. Därför använder vi ett visuellt språk, teckenspråket. Teckenspråk används i direkt kommunikation på samma sätt som hörande använder talspråk. Svenska

språket är vårt andra språk och vi använder det i första hand för att skriva och läsa.

Svensk Dövidrott ger oss en idrottskulturell gemenskap inom en språkminoritet. Svensk Dövidrott och vi alla döva idrottsutövare mår naturligtvis bäst av att vår särskilda kultur med teckenspråkig miljö används och utvecklas. Varje land har sitt egen teckenspråk men döva över hela världen förstår ändå varandra rätt bra tack vare teckenspråkets uppbyggnad och grammatik.

Vad skiljer dövidrott från "hörande" idrott?

Exempel:

- Kontakt med medspelare.
- Döva kan inte höra medspelares rop. "Spela till mig", "Akta rygg" mm, mm. Speluppfattningen begränsas.
- Signaler från domaren. Domarinsatserna måste anpassas
- Uppfattning av spelet. Döva måste klara sig utan den hjälp som ljudet är inom vissa grenar, t.ex. att bedöma slag i bordtennis eller badminton.
- Publikstöd. Döva hör inte publikens hejarop.
- Döva måste alltid se sig om för att orientera sig om sin position.

Så anpassas grenarna

Speaker via röst och högtalare måste bytas ut mot text eller bild på teckenspråk för döva och hörselskadade. Startskott bör bytas mot ljussignal. Här kan man säga att döva behöver se där normalt hörande hör. Hörande lyssnar på ljud och döva ser på text eller bild.

Dövidrottare är också med i "hörande" idrotter och behöver vid dessa tillfällen teckentolkar. Döva är med i "hörande" lagsporter eller social samvaro och behöver ha teckentolkar vid teori- och taktikgenomgångar samt diskussioner av olika slag.

Tolk kan beställas till dessa situationer där kommunikation behövs mellan teckenspråkiga och icke-teckenspråkiga.

Ett villkor för att vara delaktig i samverkan är tillgången till tolk.

DSM, Dövas Svenska Mästerskap

DSM, Svenska Mästerskap skall i fortsättningen enbart benämnas SM, Svenska Mästerskap när det förekommer under rubriken Dövidrott eller DövSport.

- SM, Svenska Mästerskap
- NBM, Nordiska Baltiska Mästerskap
- EM, Europa Mästerskap
- VM, Världsmästerskap
- Deaflympics

Idrott för funktionshindrade

Begreppen handikappidrott och dövidrott ska heta Idrott för funktionshindrade. Departementet och RF måste reda ut begrepps förvirringen beträffande handikappidrott och dövidrott. I fortsättningen skall RF, SISU och Departementet och myndigheter fördela ekonomiskt stöd samt vad gäller information och ärenden till två organisationer Svenska Handikappidrottsförbundet, SHIF och Sveriges Dövas

Idrottsförbund, SDI eller handikappidrott och dövidrott.

Skriv inte De Dövas osv. Vi skriver aldrig. De hörande, De seende, eftersom det är ett "normaltillstånd" Dövheten är också ett normaltillstånd. Några ytterligare markeringar att döva tillhör en speciell grupp behövs inte. Skriv Sveriges Dövas Idrottsförbund och skriv inte De Dövas Idrottsförbund.

Högskolor – universitetet och folkhögskolor skall även skilja på

benämning av ämnen om handikappidrott och dövidrott.

Deaflympics

OS-status för svensk dövidrott. Jämställa Deaflympics för döva med Olympiska spelen och Paralympics för handikappade beslut vid RIM-möte i Malmö år 1999.

Bidrag för deltagande i OS, Paralympics och Deaflympics (tidigare Dövas Världsspel). RF har i sin avlämnade anslagsframställan

till Departementet framfört sin uppfattning om Deaflympics ekonomiska status enligt Riksidrottsmötets beslut i Malmö 1999.

DÖVIDROTT SOM LIVSSTIL

En gång dövidrott – dövidrott behövs

All aktiv dövidrott är rolig och utmanande, även om man inte vill satsa på tävlingsidrott. Alla som vill ska därför ges möjligheter att aktivt utöva idrott/er.

Dövidrotten ska verka för att bryta isoleringen för döva – både för gamla och unga. Förbättra vår teckenspråkliga miljö. Fungerar som ett socialt nätverk. Det finns en mycket stark och traditionsrik organisation kring dövidrotten. Ge samtliga utövare en meningsfull total idrottsutövning **”Idrott åt alla”** även inom dövidrott.

Svensk Dövidrott är kul

Alla inom dövidrotten får själva välja mellan olika idrotter och träffa andra döva. Det viktigaste är att alla, ung som gammal, tycker dövidrott är kul. Döva i Sverige bor som regel på långa avstånd från varandra och har långa resor till olika tävlingsorter. Skolidrotten ger ofta tillfälle för döva elever till värdefulla utbyten både idrottsligt och socialt då dövskolor i Sverige har skolmästerskap. Det är en social gemenskap som gör dövidrotten unik.

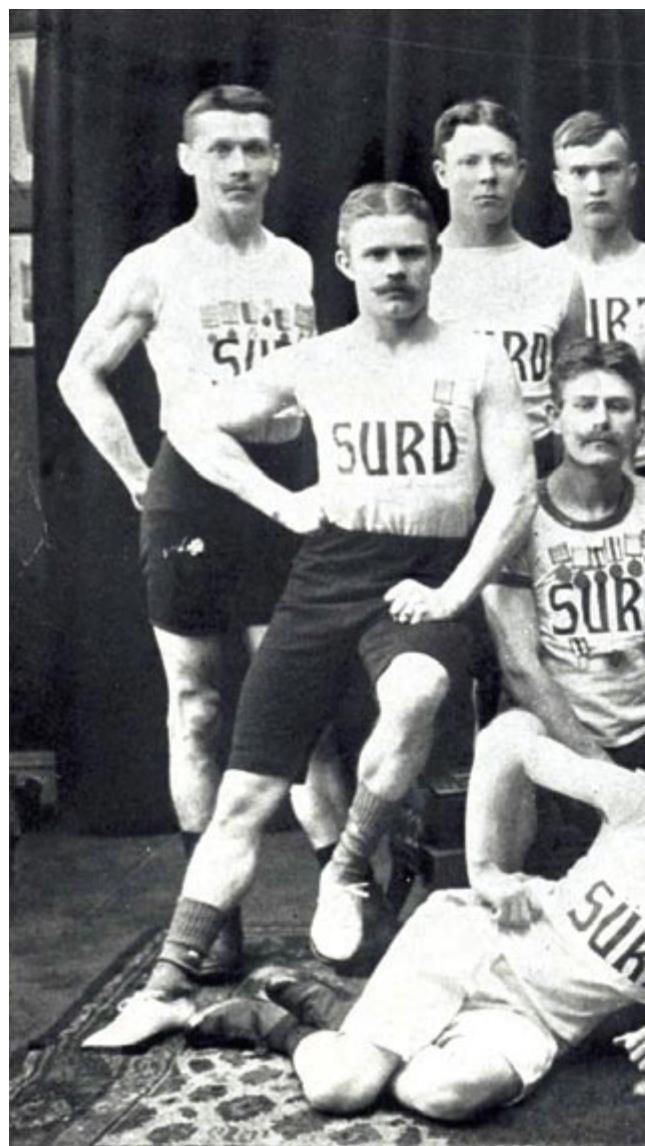
Utanför dövidrottsrörelsen

Aktiva från dövidrotten deltar också i olika hörande idrottsaktiviteter utan större hinder fysiskt sett. Men det skapar sociala problem. Döva känner sig utanför när det gäller snack och diskussioner under och efter aktiviteter. Det förutsätter tolkbehov. Döva mår bättre när det finns hörande kollegor som kan lite teckenspråk och när det finns teckenspråkstolkare under teoriinlagen. Det har ofta visat sig

att döva som aktivt idrottat i hörande klubbar funktionellt visar bättre resultat än om de endast bedrivit sina idrotter inom dövidrotten. – Men dövidrotten är förutom idrott även en livsstil för döva.

Dövidrotten som en plantskola för dövrörelsen

Många aktiva och före detta aktiva inom dövidrotten fortsätter att ta ansvar för föreningslivet även inom andra områden i dövrörelsen. Idrotten som plantskola har påverkat hela dövrörelsen att må väl. Många ledare inom den övriga dövrörelsen har varit aktiva inom idrotten och där lärt sig att ta ställning och ansvar samt arbetet med att nå utstakade mål.

Svensk Dövidrott behövs – så klart Så gick det till när SDI bildades

Dövidrottsrörelsen tog sina första steg under slutet av 1890-talet men sköt riktigt fart under 1930-talet. Den organiserade dövidrotten i Sverige uppstod i slutet av förra seklet. Bildades 1913 under namnet Svenska Dövstummas Idrottsförbund i Göteborg. Namnet ändrades senare till Sveriges Dövas Idrottsorganisationen. Nuvarande namn antogs 1968.

SDI har flera idrotter i organisationen

och dess uppgift är att administrera svensk dövidrott.

DÖVIDROTTENS STARKA TRADITIONSHISTORIA

Idrottsrörelsen tog sina första steg under slutet av 1800-talet men sköt riktigt fart först under 1930-talet, även om Riksidrottsförbundet bildades redan 1903. Idrottsrörelsen i Sverige växte fram på 1870- och 1880-talen efter mönster från England. Idrottsrörelsen var länge en storstadsrörelse och hade svårt hade svårt att vinna en bredare anslutning bland ungdomar från arbetar- och bondeklasserna. Genombrottet som massrörelse kom på 1930-talet.

IK SURD ÅR 1910

Över hundra år stark

Första gången som döva omnämns i idrottssammanhang var på 1840-talet då Manillaskolan på Djurgården i Stockholm genomförde olika idrottsaktiviteter, t.ex. simning, brottning och gymnastik. Under vintern utövade man också skridsko- och skidåkning samt andra på den tiden populära idrotter.

Idrottsklubben Hephata bildades 1 april 1892 och är därmed den tredje äldsta idrottsklubben i Stockholm. Endast de två betydligt mer kända tvillingklubbarna AIK och Djurgårdens IF som bildades året innan är äldre. Lustigt nog var det två norrmän som tog initiativet till att bilda IK Hephata, Thor P. Bergdölmoen och J. Alfred S. Dahlström som både var medlemmar i Stockholms dövas förening. Särskilt Alfred Dahlström drev på bildandet och tillsammans med Thor P. Bergdölmoen och Harald Berg, då sekreterare i dövföreningen, bildade han IK Hephata den 1 april 1892 och klubbens förste ordförande blev Harald Berg.

Namnet Hephata föreslogs av Harald Berg och syftar på en berättelse i Bibeln där Jesus möter en döv man. Hephata eller Effata betyder ”upplåt dig” på hebreiska och namnet symboliserar att genom idrotten öppnas en väg ut ur isoleringen.

IK Surd i Göteborg bildades den 8 mars 1903. Klubbens initiativtagare var Gösta Wiberg, Nils Kjellberg och Elis Wettergren som tillsammans med C. Dan Andersson, Oscar Rydén, Thorsten Andersson, Volrat Andersson och ett stort sällskap döva på ett café på Östra Hamngatan i Göteborg. Redan i slutet av 1800-talet föddes idén om att starta en klubb för dövstumma (döva). Nils Kjellberg kom i kontakt med trädgårdsmästaren Nils Dahlmark, ”naturligt” dövstum. Denne hade fina meriter som duktig idrottsman i Örgryte IS och var mycket intresserad av att starta en klubb.

När Gösta Wiberg kom till Göteborg så hade han stor vana av klubbverksamhet: han hade varit ordförande i IK Hephata

år 1902 ansågs vara den starke ledare som de döva saknade. Gösta Wiberg utsågs till ordförande och klubbens namn blev Surd. Var kommer namnet ifrån? – Det kommer från det franska språket, egentligen Sourd, och betyder dövstum.

Det första utbytet mellan föreningarna på utländsk mark

År 1905 utmanades den året förut bildades klubben Dövstumania (nuvarande Dövania) i Köpenhamn, vilket den 9 september inbjöd surdarna dit. Tävlan skedde endast i två idrottsgrenar brottning och viktlyftning.

Så började vi

Detta var Surds första glansperiod och hade C Dan Andersson som ordförande. Han lade ned ett idogt arbete på klubbens utveckling. Han var också initiativtagare till de första internationella tävlingarna. Instiftandet av det nordiska vandringspriset ”Surdpokalen” ryckte upp idrottsintresset och verksamheten och som bidragits till stiftandet av många nya idrottsklubbar för döva under tiden 1906 – 1910 i både Sverige, Finland, Norge och Danmark.

Surdpokalen tände internationella tävlingar

Döva i Sverige kunde räknas som idrottsrörelsens pionjärer. Man hade inte ett landsförbund och ett nordiskt idrottsförbund men en aktiv idrottsrörelsen. Vandringspriset Surdpokalen 1906 – 1910 i både Sverige, Finland, Norge och Danmark.

Nordiska internationella tävlingar år 1906 – 1914

År 1906 uppsattes Surdpokalen, om vilket göteborgarna kämpade mot danskar, norrmän och finländare om då de arrangerades i Göteborg sannolikt de första internationella tävlingarna för döva

i hela världen. De första internationella tävlingarna för dövstumma 1906 i Göteborg, Tyskland, Österrike, England och Frankrike var inbjudna men det blev bara de nordiska länderna som deltog. År 1910 lyckades surdarna vinna tävlingen för tredje gången och därmed lägga beslag på den åtråvärda pokalen för alltid.

Surdpokalen vanns av Surd i hård konkurrens med danskar, norrmän och finländare. Surdpokalen uppsattes 1906. Det var IK Surd som år 1906 anordnade tävlingarna, vilket var det första internationella idrottstävlingarna i världen för döva.

IK Surd hade en mycket stark period åren 1906 fram till 1914, då första världskriget kom och lade sin förödande hand över idrotten, inte bara i de krigshärjade länderna utan också i det neutrala Sverige.

Förberedelser för ett regionförbund (Norden)

C. Dan Andersson var ordförande i kommittén för bildandet av ett nordiskt idrottsförbund för döva år 1910 – 1912 och har nu senast tagit initiativet till Svenska Dövstummas Idrottsförbund (nuvarande Sveriges Dövas Idrottsförbund) år 1913.

År 1910 i Köpenhamn valdes en arbetsgrupp för bildandet av ett nordiskt idrottsförbund för döva. År 1910 uppkom tanken på ett idrottsförbund för döva i Norden. Två år senare i efter Olympiska spelen den 29 juni – 22 juli, 1912 i Stockholm. Bildades förbundet som antog namnet Nordiska Dövstummas Idrottsförbund den 5 augusti 1912.

Det var ovanligt att ett nordiskt idrottsförbund kom till stånd när de fåtaliga klubbarna i de nordiska länderna inte hunnit med att slå sig ihop om egna idrottsförbund.

Under andra nordiska dövstumkongressen (den nordiska kongressen för döva) i Stockholm den 4 – 7 augusti 1912

anordnades även idrottstävlingar mellan Nordens dövidrottsmän.

Bildandet för Nordiska Dövstummas Idrottsförbund (NDI eller NDIF)

Nordiska Dövstummas Idrottsförbund (nuvarande Nordiska Baltiska Dövidrottsförbundet, NBDI) bildades den 5 augusti år 1912 efter godkännande av stadgar. Vid den första nordiska dövstumkongressen (Nordiska kongressen för döva) i Köpenhamn år 1907 beslöts att förläggas andra nordiska dövstumkongressen (nordiska kongressen för döva) i Stockholm den 4 – 7 augusti år 1912.

Återupptogs förslaget på initiativ av konstnären Viggo Chr Hansen och H.J. Hansen och J.P. Westphall då det äntligen antogs.

H. J. Jarlmaes (Hansen), Danmark blev förbundets förste ordförande och konstnären Viggo Chr Hansen dess förste kassör. Stadgarna för förbundet fastställdes som normgivande för främjandet av samarbetet mellan de fyra nordiska länderna.

Nordiska Dövstummas Idrottsförbundets första stadgar år 1912

NDI för att främja idrotten mellan Nordens dövas idrottsklubbar. Dessa stadgar träda i kraft år 1912

Regler för tävling om NDIF: s vandringsköld

Nordiska Dövstummas Idrottsförbund första tävlingsbestämmelser år 1912.

Speciella Dövidrottsförbund inom Norden

Kanske var syftet att ett nordiskt samarbetsorgan skulle ställa sig i spetsen för de döva och ta initiativ till organiseringen av speciella idrottsförbund inom vart och ett av dessa länder.

Tanken på ett eget idrottsförbund för döva väcktes redan 1907 och korrespondensen fördes mellan Stockholm och Göteborg, men tiden ansågs inte mogen.

Svenska Dövtummas Idrottsförbund (nuvarande Sveriges Dövas Idrottsförbund)

bildades den 6 november år 1913 och därefter Suomen Kuurojen Urheilulitto (Finlands Dövas Idrottsförbund) år 1920. Ett par år senare följde Danmark exemplet och stiftade eget idrottsförbund år 1922. Då var cirkeln sluten som bas för det nordiska idrottsförbund. Norges Dövas Idrottsförbund bildades år 1925.

Vårt grannland är viktig för Sverige på tiden

Från 1912 hade döva finska idrottare årligen sammanträde och tog upp

Sveriges Dövas Idrottsförbund fyller 90 år

FÖRR I TIDEN BILDADES SVENSKA
DÖVSTUMMAS IDROTTSFÖRBUND DEN 6
NOVEMBER 1913 I GÖTEBORG

SDI är ett anrikt förbund som bildades
den 6 november 1913 och dövidrotten har
tövats i Sverige sedan i början 1800-talet.
SDI är ett av världens äldsta nu fungerande
dövidrottsförbund.

Namnändring:

SVENSKA DÖVSTUMMAS IDROTTSFÖRBUND
1913 – 1927

SVENSKA DÖVSTUMMAS IDROTTSORGANISATION
1927 – 1950

SVERIGES DÖVAS IDROTTSORGANISATION
1950 – 1968

SVERIGES DÖVAS IDROTTSFÖRBUND
1968 – 2003

gemensamma tävlingar och regler. Till
slut bildades Finlands Dövstummas
Idrottsförbund (Finlands Dövas
Idrottsförbund) 1920 i Helsingfors,
Finland.

Kriget påverkade stort Finlands dövidrott.
I december 1917 blev Finland självständig
men dövidrotten stängde sin verksamhet
på grund av vinterkriget 1918. Under
våren 1919 sökte sig döva varandra
till ett sammanträde och startade igen
friidrottstävlingar.

Ideologisk tanke för dövidrotten

Grundarna till Sveriges Dövas
Idrottsförbund, tidigare Svenska
Dövstummas Idrottsförbund, var C.
Dan Andersson och Oscar Rydén från
Göteborg. Ett citat från Tidningen för
Dövstumma nr 11/1913 lyser idrottens
betydelse för dövstumma i Sverige genom
att ”bilda ett landsförbund till befrämjande
och understödandet av idrotten bland
de dövstumma i Sverige”. Två första
klubbar Hephata och Surd som hade
existerat i respektive 21 och 10 år visade
en god verkan bland unga dövstumma
och därför ville man utveckla dövidrotten
på riksnivå. Förbundet skulle stödja

klubbar ekonomiskt, främja strukturen av organisation, värva döva och hörande medlemmar och ordna hela idrottsrörelsen bland döva.

Idrottens betydelse för fysisk välmående och själ

Den första svenska ideolog Per Henrik Ling, som skapade bland annat svensk gymnastik, spred idrottens betydelse för människor med sin idé ”sund själ i en sund kropp” under 1813 – 1860. Det verkade påverka stark dövidrottsrörelsen start i slutet av 1800-talet. Bildandet av dövidrottsklubbar skedde som andra idrottsklubbar på denna tid.

Man diskuterade då att nationella och internationella tävlingar ansågs som ett utslag av tidsandan, inte som ett villkor för kroppens fysiska utveckling. En del ville ha elitidrotten medan de andra ville ha kroppsövningar för välmående.

Döva på denna tid hängde med nyheter om de olympiska spelen 1912 i Stockholm, då svenska idrottare hade goda resultaten särskilt i friidrotten. Efter de olympiska spelen pågick ett energiskt arbete i Sverige för att behålla toppnivå i idrott till nästa olympiska spel i Berlin 1916. Döva fick inspiration av tanken att världens nationer fick möta varandra.

Men C. Dan Andersson ansåg att idrott och gymnastik var ett nyttigt tidsfördriv och moraliskt uppfostringsmedel. Moraliskt sett skulle kroppsövningar minska uteliv och krogbesök. De gjorde större inverkan på den dövstumma än den hörande för de hörande kunde gå på teater och musik, föredrag, folkfester och tävlingar. Därför blev sociala sammankomster populära bland de döva idrottarna.

SÅ KOM SDI TILL

Förberedelser för ett landsförbund (SDI)

Det första världskriget hotade det

internationella idrottsutbytet. C. Dan Andersson var inte bara en framsynt idrottsledare, han förstod också vikten av idrotten för de döva. Han märkte det stegrade intresset för fysiskt fostran och insåg idrottens betydelse för de döva i isoleringen och idrottens moraliska faktor, samt verkade för att idrottens skulle fördjupas, rotfastas och stabiliseras bland Sveriges döva ungdomar, och ge dem tillfälle till tävlingar mot Nordens länder.

Tanken på ett eget idrottsförbund för döva väcktes redan 1907 och korrespondensen fördes mellan Stockholm och Göteborg, men tiden ansågs inte mogen. Det diskuterades väldigt en tid om inte idrottsförbund för döva borde bildades. Främsta förespråkare för ett dylikt förbund var C. Dan Andersson och Oscar Rydén den 6 november 1913 samlades representanter från Hephata, Stockholm, Surd, Göteborg och Herkules eller Hercules, Malmö till möte i Göteborg. Stadgar var redan utarbetade och godkändes. Med dessa stadgar som underlag stiftades Svenska Dövstummas Idrottsförbund, vilket längre fram i tiden ändrades till Sveriges Dövas Idrottsförbund.

Idrotten bland de ca 6 000 döva i Sverige hade till dess uppehållits av Idrottsklubben Hephata i Stockholm, Idrottsklubben Surd i Göteborg och Dövas Idrottsklubb ”Herkules eller Hercules” i Malmö stiftade resp 1892, 1903 och 1913.

Bildandet för Svenska Dövstummas Idrottsförbund

Den 6 november 1913 bildades Svenska Dövstummas Idrottsförbund i Göteborg, stiftades av Oscar Rydén och C Dan Andersson. Förbundets första styrelse fick följande sammansättning: Ordförande C. Dan Andersson, Oscar Rydén, sekreterare, Knut Andersson och Ivar Jönsson (Borrfors), Stockholm, samt Otto Svensson och Gustav Jönsson, Malmö, blev ledamöter.

Sedan förbundet bildades 1913 har idrotter försvunnit och nya tillkommit.

Men dövidrotten kommer att utvecklas och säkerligen kommer vissa idrotter och försvinna och några helt nya idrotter tillkomma samt några finnas kvar i sin nuvarande form eller förändrad. Oavsett vad som händer finns vissa vitala inslag som inte ska förändras såsom den ideella basen, glädjen, nyttan och öppenheten för alla. Även i fortsättningen ska vi utföra fysiska aktiviteter för att kunna prestera mer och må bra. Med dessa grundtankar förbereder SDI och dövidrottsrörelsen sitt 90 årsjubileum. Ett jubileum där alla idrotter och landsdelar ska vara med och fira. Under jubileet ska budskap som profilerar dövidrottsrörelsen och som är strategiskt viktiga för framtiden spridas.

JULIUS OLSSON

Dövidrotten föder legender

Sverige har berikats med många dövidrottslegender. Namn som bör omnämnas är.

1800-talet:

Julius Olsson, Ernst Haustedt, Alfred Dahlström, Knut Hässler m.fl.

1900-1920 talet:

Thorsten Andersson, Volrat Andersson m.fl.

1930-talet:

Nils Rahmn, Vilhelm Westling, Aina Kjellin, Patrik Ek, Harald Gardell, Karl-Gustav Åström, Erik Edman och Bertil Bååth.

1940-talet:

Bertil Franklinsson, Tage Engberg, Olof Jerming, Roy Svedberg m.fl.

1950-talet:

Knut Gardell, Robert Öman, Wally Lindberg, Ingemar Johansson, Sven Bäckman, m.fl.

1960-talet:

Gösta Svedjeby, Artur Jonsson, Bo-Göran Henriksson, m.fl.

1970-talet:

Sven-Åke Norberg, Kjell Gunnå m.fl.

1980-talet:

Lars Petersson, Peter Thuresson, m.fl.

1990-talet:

Mikael Roos, Torbjörn Svenningsson, Katrin Svensson, Touria Quahid, Sara K Andersson, Tomas Andersson

2000-talet:

Cecilia "Cissi" Ferm, Maria Lewin, Jimmy Lewin m.fl.

Livaktigt föreningsliv bryter isoleringen

Möte med dövidrottsrörelsen

Det svenska föreningslivet är unikt. Man brukar säga att när fler än två svenskar träffas bildar de en förening – oavsett om det gemensamma intresset är akvariefiskar, nykterhet, politik eller idrott. Dövidrottsrörelsen har blivit en del av vårt kulturarv och en viktig del av vår nationella identitet. Inom dövidrottsrörelsen har människor fostrats i demokrati och ledning, respekt för regler, fair play samt fått kunskap om kost, motion och hälsa. Som medlem i en ideell förening blir man snabbt involverad i den demokratiska processen, eller med andra ord lär sig att påverka.

I Sverige grundar man idag storleken på de statliga och kommunala stöden till idrottsföreningarna på hur många medlemmar de har. Föreningar med många passiva medlemmar har därför betydligt bättre möjligheter till att skaffa sig en god ekonomi än de med ett litet antal. För dövidrottsföreningarnas del når dessa knappast upp i särskilt stort antal passiva medlemmar. Däremot är den aktiva delen relativt stor i förhållande till antalet döva i landet. Likaså spelar den geografiska spridningen en stor roll. Dövidrottsföreningarna har med sina vida upptagningsområden svårt att utveckla den lokala förankringen som är så viktig när det gäller att få lokala sponsorer.

Idrottsföreningarna bestämmer själva sin inriktning och verksamhet. Ett krav för anslutning till SDI är att styrelsen består i majoritet av döva/hörselskadade.

Den frivillige ledaren

Dövidrott finns i hela Sverige. Överallt samlas gamla och unga, män och kvinnor, infödda svenskar och invandrare med

idrotten som gemensamt intresse. Och överallt hålls verksamheten levande genom föreningens frivilliga ideella ledare. Utan deras frivilliga engagemang faller verksamheten i spillror.

99 procent av alla dessa ledare jobbar utan någon ersättning. Drivkraften är inte pengar eller önskan om egna framgångar – för många är det ett sätt att betala tillbaka för de år man själv varit aktiv. För andra börjar engagemanget i de egna barnens idrott, men de flesta är ledare för att det är roligt och stimulerande. Det går inte att sätta en prislapp på vad dessa engagerade förebilder betyder ur ett socialt och mänskligt perspektiv.

Föreningen – ett Sverige i miniatyr

Som medlem i en förening blir man snabbt en del av den demokratiska processen – det vill säga man kan vara med och påverka vad som händer – både inom den egna föreningen och inom dövidrotten totalt. Det kan vara allt ifrån enkla saker som träningstider och lokaler till mer övergripande frågor som till exempel vilka uppgifter föreningen i första hand ska syssla med. Ska vi ha mest barn- och ungdomsverksamhet eller satsa på andra åldersgrupper? Ska vi vara en liten by-/kvarterförening eller en stor förening med flera idrotter på programmet? Allt detta bestäms av föreningsmedlemmarna tillsammans – men för att kunna vara med och säga sin mening måste man veta lite om vilka spelregler som gäller.

Föreningarnas ekonomi

Sveriges Dövas Idrottsförbunds uppgift är att stötta sina SDIs specialidrotter och representera den svenska dövidrottsrörelsen i kontakter med myndigheter, RF, SISU, SOK och politiker.

Dövidrottsdistriktsförbunden får även pengar från landstingen.

Kommunerna ger stöd direkt till

föreningen, dels genom att svara för kostnaden för många anläggningar, dels genom aktivitetsbidrag och andra former av ekonomiska bidrag, till exempel ledarbidrag. Detta är bidrag som föreningen måste söka. En helt ny startad förening kan ofta också få något som kallas startbidrag.

En familj med olika intressen

Inom svenska dövidrottsfamiljen finns det plats för alla. Det finns föreningar för ensamvargar och för de som gillar lagidrottens och kollektivets idé och det finns plats för de som vill bli starkare, uthålligare, smidigare. Men idrotten är också en viktig arena för social gemenskap – oavsett kön, ålder eller hudfärg.

Dövidrotten lär

Genom dövidrotten tränar vi och utvecklar kroppen så att vi mår bra och kan prestera mer inte bara på idrottsbanan, men också i skolan, på jobbet och hemma. Genom dövidrotten lär man sig att respektera och umgås med andra människor över generationsgränser, etniska och kulturella gränser. Genom ledarna får barnen och ungdomarna positiv förebilder. Speciellt viktigt är det att våra ungdomar med invandrarbakgrund får möta ledare med samma bakgrund, som de kan identifiera sig med. En viktig ingrediens i dövidrottsrörelsen är att vi lär våra barn och ungdomar känna och ta ansvar. Deras delaktighet i träningen ger oss också delaktiga medborgare i samhället. Genom dövidrotten kan vi påverka attityder och värderingar på ett positivt sätt.

Ideella ledare - ryggraden i svensk dövidrott

DÖVIDROTTSRÖRELSEN I SVERIGE

Sveriges Dövas Idrottsförbund (SDI) är Dövidrottsveriges högsta beslutande organ och är en sammanslutning av dövidrottsföreningar/klubbar, som i sin tur organiserat sig i dövidrottsdistriktsförbund. Det årliga förbundsmeetet beslutar om verksamhetsinriktning och ekonomisk ram. Förbundsmeetet beslutar också om den årsavgift, som idrottsföreningarna/klubbarna

ska betala till SDI, som baseras på antal medlemmar i föreningen/klubben.

SDI arbetar på uppdrag av Dövidrotts-Sverige och ansvarar för dövidrottens utövande och utveckling i Sverige i enlighet med idrottens mål och inriktning.

SDI – ETT PARAPLY FÖR SVENSK DÖVIDROTT

På grund av dövidrottens mångfald finns flera uppgifter som är svåra för de enskilda dövidrotterna att klara själva. SDI är därför en paraplyorganisation med uppgift att stötta sina dövidrotts-verksamheter (specialidrotter, döv-idrottsdistriktsförbunden och idrotts-föreningar) och företräda den svenska samlade dövidrottsrörelsen i kontakter med riksdag, politiker, departement, myndigheter, förvaltningar, företag, RIF, SISU, SOK, SE, SDR, SDU, DHB m.fl.

SDIs specialidrotter

Den svenskan dövidrottsfamiljen uppvisar en fantastisk mångfald av olika idrotter. Men dövidrotten utgör också en viktig arena för social gemenskap, oavsett kön, ålder eller hudfärg. SDIs specialidrotter och indelas i tre olika grupperingar idrottsverksamheter, associerade verksamheter och speciella associerade verksamheter.

Associerade verksamheter och special associerade verksamheter inom SDI är verksamheter som följer SDI:s stadgar, riktlinjer och normer men behåller sitt namn och fungerar med egen styrelse.

Specialidrotter som har var sin egen idrott att utveckla både i bredd-, ungdoms- och elitsammanhang.

Specialidrotterna ska också verka för att respektive idrott utvecklas och sprids nationellt bland annat genom att stimulera till ökad tävlings-, ungdoms-, motions-, och breddverksamhet.

Idrottsverksamheter	Bildat	Invalt i SDI
SDIs Badminton	1978	1978
SDIs Basket	1972	1972
SDIs Bordtennis	1951	1951
SDIs Bowling	1983	1983
SDIs Budo	2002	2002
SDIs Damfotboll	2001	2002
SDIs Herrfotboll	1943	1943
SDIs Handboll	1943	1943
SDIs Innebandy	1993	1993
SDIs Ishockey	1994	1995
SDIs Orientering	1951	1951
SDIs Simning	1944	1944
SDIs Skidor	1945	1945
SDIs Skytte	1950	1950
SDIs Tennis	1984	1984
Svensk Dövidrottssupport	1998	2001
Associerade verksamheter	Bildat	Invalt i SDI
SDIs skolidrott	1966	1969
Sällskapet Döva Golfare	1989	2001
Sveriges Dövas Bangolf	2001	2001
Special associerade verksamheter	Bildat	Invalt i SDI
Sveriges Dövas Ungdomsförbund	1976	2001
Sveriges Dövas Riksförbund	1922	2001
Teckenspråkiga Dövas Pensionärsförbund		2002

ALEXANDER BONTÉ

Dövidrottsdistriktsförbund DDF)

Det finns 5 dövidrottsdistriktsförbund (DDF) som skall ge service till de lokala föreningarna vad gäller utbildning, lägerverksamheter, information och olika myndighets-kontakter, DDF ska också samordna ungdoms-, bredd- och tävlingsidrotten inom distriktet samt har en viktig funktion att fylla när det gäller att ge information om dövidrott till allmänheten.

Man arbetar mycket med uppsökande verksamhet, exempelvis besök på dövskolor, folkhögskolor och för allmänhet för att sprida kännedom om dövidrotten.

- Sydsvenska Dövidrottsförbundet
- Västsvenska Dövidrottsförbundet
- Mellansvenska Dövidrottsförbundet
- Norrländska Dövidrottsförbundet
- Östsvenska Dövidrottsförbundet

Föreningar/klubbar

Det finns idrottsföreningar/klubbar i Sverige, som bedriver aktiv dövidrotts-utövande och som är anslutna till SDI. Strukturen på dessa är olika - en del har kanske bara en idrott på programmet medan andra har både en, två, tre eller ännu fler idrotter som man erbjuder sina medlemmar.

Vad som får betraktas som en ljuspunkt i förenings- och medlemsverksamheten är möjligheten att kunna utöka antalet B-föreningar genom att förbättra informationen till möjliga föreningar så att de ansluts som verkliga registrerade B-föreningar.

DÖVIDROTTENS DEMOKRATISKA UPPBYGGNAD

Otaliga är de svenskar som hörde ordet revisorssuppleant för första gången på sin

idrottsförenings årsmöte. Som medlem i en ideell förening blir man nämligen ganska snart involverad i den demokratiska processen. Och Riksidrottsförbundet och Sveriges Dövas Idrottsförbund godkänner bara ideella föreningar som medlemmar.

Ideella föreningar styrs av stadgar vilka i sin tur kräver demokrati i form av årsmöten, vald styrelse, valberedning, motionstid o s v. Hur vägen sedan ser ut genom dövidrottens demokratiska system kan skifta något. Men normalgången ser ut så här:

SARA KÄNDERSSON

Från gräsrot till regeringsmedlem eller internationella dövidrottsförbundet

Efter en, låt oss säga, IK Hephata årsmöte utses ett eller flera ombud till det kommande årsmötet i Östsvenska Dövidrottsförbundet. Där har föreningsrepresentanten rösträtt och kan, om han/hon är lämplig och drivande, bli invald i styrelsen. När sedan Östsvenska Dövidrottsförbundet utser ombud till Stockholms Idrottsförbund eller

Sveriges Dövas Idrottsförbunds årsmöte/förbundsstämman så väljs samma person in i exempelvis specialidrottsförbundets styrelse. Sveriges Dövas Idrottsförbund äger sedan rätt att skicka ett visst antal ombud till RF-stämman, som är idrottens högsta beslutande organ, och där kan vår föreningsrepresentant bli invald i riksidsrottsstyrelsen (RS) - idrottens egen "regering".

Sveriges Dövas Idrottsförbund äger sedan rätt att skicka ett visst antal ombud till Nordiska Baltiska Dövidrottsförbundet,

Europeiska Dövidrottsförbundet och Internationella Dövidrottsförbundet och på så sätt kunna bli invald i internationella styrelser.

SDIs förbundsmöten ger färdriktningen

Till SDIs förbundsstämma kommer ombud från SDIs specialidrotter, dövidrotts-distriktsförbunden och idrottsföreningarna. Förutom val till FS ägnar sig stämman åt att lägga ut dövidrottens färdriktning för i första hand de närmaste två åren. Ombuden tar ställning till motioner i olika frågor och beslutar också om någon ny dövidrott ska tas upp i svenska dövidrottens familj. De väljer revisorer samt valberedning, som ska ta fram kandidater till nästa SDIs förbundsstämma.

FÖRBUNDSSTÄMMAN

SDIs högsta beslutande organ är Förbundsstämma som genomförs vartannat år, och där riktlinjer dras upp för den kommande två årsperioden.

Vid förbundsstämma genomgås verksamhetsberättelse och revisionsberättelse. Frågan om ansvarsbefrielse tas upp, styrelsens förslag och klubbarnas motioner behandlas. Val av ordförande, styrelse och andra förtroendevalda genomförs m.m.

REPRESENTANTSKAPSMÖTE:

Representantskapsmötet som hålls åren mellan förbundsstämmorna behandlar verksamhetsberättelsen och frågan om ansvarsfrihet, ev. fyllnadsval samt beslutar om kommande års verksamhetsplaner och verksamhetsinriktningar.

DÖVIDROTTSFORUM

Ett idé och debattforum som hålls åren mellan förbundsstämmorna.

Dövidrottsforum – en levande mötesplats

för dövidrottsledare och utövare från idrottens alla led, som vill vara med och påverka svensk dövidrotts framtid. Dövidrottsforum bygger i hög grad på dig och din aktiva medverkan. Som deltagare kan du både uttrycka din åsikt och sända signaler till beslutsfattare på SDIs förbundsstämma.

DÖVSPORTKONFERENS

Döv sportkonferens som hålls varje åren. Syfte: Att utveckla organisationsrollen inom svensk dövidrott och internationell dövidrott.

SDIs

förbundsstyrelsen

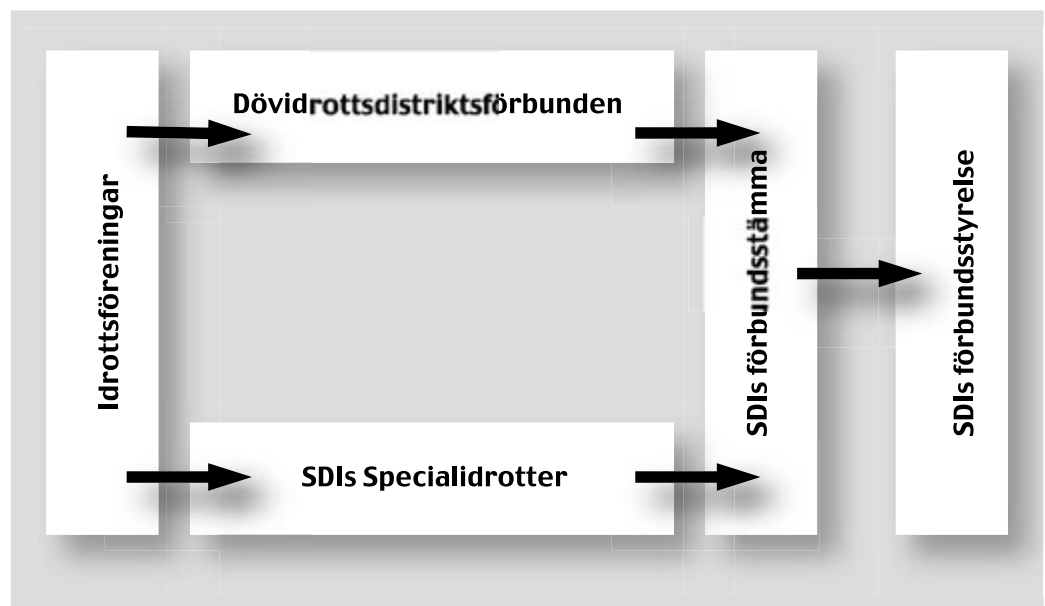
Förbundsstyrelsen består av 9 personer. Invald i FS blir man således vid SDIs förbundsstämman. Förbundsstyrelsen (FS) som väljs vid förbundsstämma arbetar med övergripande frågor, policy mm har till sin hjälp olika utskott samt ett kansli med anställd personal.

Riksidrottsnämnden

Idrotten håller sig också med en "högsta domstol" som kallas riksidrottsnämnden. Hit kan man överklaga beslut i bestraffningsärenden tagna i respektive specialidrottsförbund.

Dövidrottens demokratiska uppbyggnad

Milstolpar i svensk dövidrott

- 1840: Första gången som döva omnämns i idrottssammanhang var på på 1840-talet då Manillaskolan på Djurgården i Stockholm genomförde olika idrottsaktiviteter.
- 1892: Sveriges första dövidrottsförening, Idrottsklubben Hephata, Stockholm endast ett år efter tvillingklubbarna AIK och Djurgården
- 1903: Redan 1903 bildades IK Surd i Göteborg.
- 1905: Det första utbytet mellan IK Surd och Dövstumania i Köpenhamn den 9 september 1905 på utländsk mark.
- 1906: Surdpokalen tände internationella tävlingar.
- Döva i Sverige räknas som idrottsrörelsens pionjärer. Man hade inte ett landsförbund och ett nordiskt idrottsförbund men en aktiv idrottsrörelsen.

C. Dan Andersson var initiativtagare till de första internationella tävlingarna. Instiftandet av det nordiska vandringspriset ”Surdpokalen” ryckte upp idrottsintresset och verksamheten och som bidragit till stiftandet av många nya idrottsklubbar för döva under tiden 1906 – 1910 i både Sverige och Norden.

- 1906: Nordiska internationella idrottstävlingen för döva från år 1906 fram till 1914. Första tävlingar i Göteborg år 1906
- 1907: Tanken på ett eget idrottsförbund för döva väcktes redan 1907 och korrespondensen fördes mellan Stockholm och Göteborg, men tiden ansågs inte mogen.
- 1910: Förberedelser för ett regionförbund (Norden). C. Dan Andersson var ordförande i kommittén för bildandet av ett nordiskt idrottsförbund för döva år 1910 – 1912.
- 1912: Nordiska Dövstummas Idrottsförbund bildades den 5 augusti i Stockholm.
- 1912: Speciella Dövidrottsförbund inom Norden.
Kanske var syftet att ett nordiskt samarbetsorgan skulle ställa sig i spetsen för de döva och ta initiativ till organiseringen av speciella idrottsförbund inom vart och ett av dessa länder.
- 1913: Herkules i Malmö bildades år 1913. Denna klubb visade inte någon större aktivitet under det första året utan medlemmarna nöjde sig mestadels för att sporta för nöjet skull.
- 1913: Svenska Dövstummas Idrottsförbund bildades den 6 november i Göteborg, stiftat av Oscar Rydén och C. Dan Andersson.
- 1920: På 1920-talet kom idrotten igång igen med internationella tävlingar. Nordiska mästerskap anordnades i samband med nordiska kongresser med jämna mellanrum i Köpenhamn, Helsingfors, Trondheim och Göteborg.
- 1924: Bildades år 1924 det CISS, Comité International des Sports des Sourds i Paris, Frankrike, med avsikten att vart fjärde år arrangera Deaflympics.
- 1925: Bildades Malmö Dövstummas Idrottsklubb (Nuvarande IK Scania)
- 1927: Efter år 1927 kom förbundets årsmöte igång år 1928, då IK Surd stod som värd för SDIs årsmöte i Göteborg. Beslöts, att idrottsförbund namn ”Svenska Dövstummas Idrottsförbund” skulle ändras till ”Svenska Dövstummas Idrottsorganisation”.
- 1929: De nordiska länderna inträdde som medlemmar hos CISS
- 1929: De första mästerskapen för döva i friidrott i Växjö
- 1930: Smålands Dövstummas Idrottsklubb bildades år 1930. Under tiden startade Oscar Rydén, eldsjälens i allt som rörde de dövas idrott, en tidning med namnet ”Sportbladet” och propagerade på det viset för idrottens främjande bland döva. Tidningen Sportbladet var vårt första organ som bildades år 1930 och lades ner år 1939.
- 1931: Världsspelen för döva år 1931 i Nürnberg (nuvarande deaflympics) deltog Sverige för första gången.
- 1935: Vid CISS:s kongress i London 1935 fick Sverige i uppdrag att arrangera 5:e

- ”deaflympics” i Stockholm 1939.
- 1938: SDI mottag svenska flaggan av konungen.
- 1939: 5:e Internationella dövstumspelen ”Olympiad” i Stockholm (nuvarande Sommar Deaflympics)
- 1940: Sportbladet nedlades på grund av ekonomiska svårigheter i början av 1940-talet och idrottsnyheterna meddelade i andra tidningar för döva.
- 1950: Vid årsmötet den 26 februari 1950 i Jönköping beslöts, att organisationens namn ”Svenska Dövstummas Idrottsorganisation” skulle ändras till ”Sveriges Dövas Idrottsorganisationen”.
- 1960: Under 1960-1970-talet förde SDI av ekonomiska skäl en blygsam verksamhet tills SDI kom i kontakt med Riksidrottsförbundet. Dess direktör Bo Bengtsson var inbjuden till SDI:s 50 årsfest och han talade om att idrotten var en rörelse som måste hållas igång. SDI:s årsmöte år under 1960-talet utse Oscar Rydén till hedersordförande.
- 1963: Firandet av förbundets 50 års jubileum.
- 5:e Vintervärldsspelen för döva i Åre (nuvarande deaflympics) och det blev en god framgång tack vare Bibbo Nordenskiöld m.fl. SDI:s årsmöte år 1963 utse Osvald Dahlgren till hedersordförande.
- 1965: Vår nuvarande officiellt tidningen DövSport bildades år 1965.
- 1966: SDI:s första heltidsanställda konsulenten åren 1966 – 1968 var Sten Ulfsparré. Med idrottskonsulentens tillkomst blev det lättare för SDI:s övriga ledamöter att handlägga andra ärenden. Det var tack vare Bo Bengtsson förståelse SDI lyckas upprätta denna tjänst med bidrag från Riksidrottsförbundet.
- 1967: 1:a EM handboll för döva i Jönköping och 1:a EM simning för döva i Stockholm.
- 1968: Förbundets nuvarande namn, Sveriges Dövas Idrottsförbund, fastställdes i januari år 1968. SDI:s andre konsulent Arne Larsson var placerad i Nyhamnsläge, Helsingborg åren 1968 – 1985. Efter Sten Ulfsparré tillträdde Arne Larsson, som i 18 år verkade för organiseringen av olika idrotter samt bistod klubbarna med anordnade av lotterier och tillsättande av lokala idrottskonsulenter. Han verkade också som en länk mellan Svenska Handikappidrottsförbundet och SDI.
- 1969: SDI anslutets till RF genom hängavtal med Svenska Handikappidrottsförbundet, SHIF och som gällande from 1969.
- Avtalet innebär att SHIF ingår som medlemsförbund i RF och SDI som ett associerat självständigt förbund till SHIF.
- 1971: Vid årsmötet 1971 beslöt man att gå över till årsmöten vartannat år men år 1988 inkom en motion att ändra beteckningen årsmöten till förbundsstämma eftersom själva ordet årsmöten ger en association till möten varje år vilket ju nu inte var fallet längre varför man från och med år 1990 i Lund gick över till beteckningen förbundsstämma istället.
- 1973: 12:e Sommarvärldsspelen för döva i Malmö (nuvarande deaflympics)
- 1984: 3:e EM basketboll för döva i Stockholm

- 1985: SDI flyttar in Idrottens Hus i Farsta. Tjänsten flyttades år 1985 till Idrottens Hus. SDI hyr lokaler av SHIF, Svenska Handikappidrottsförbundet. Inom Idrottens Hus har SDI nära till kontakter med andra specialidrottsförbund, SF och Riksidrottsförbundet. SDIs tredje konsulent Conny Bååth placerade i Farsta åren 1985 – 1990. Arne Larsson drog sig tillbaka från tjänsten på grund av sjukdom och efterträddes av Conny Bååth.
- 1987: SDI ansöker om fullvärdigt medlemskap i RF år 1987. Riksidrottsmötet avslag ansökan. Ett avslag och en motivering att SDI fortsättningsvis tillhöra via avtal Svenska Handikappidrottsförbundet.
- 1988: SDIs fjärde konsulent Urban Mesch placerade i Farsta åren 1988-. SDIs femte konsulent Kjell Gunnå placerade i Farsta åren 1988 – 2000.
- Vid förbundsstämman i Luleå 1988 beslutades att arbetet inom SDI skulle delas upp i olika utskott för att på så vis avlasta förbundsstyrelsen en del arbete. Firande av förbundets 75 årsjubileum.
- Det var tack vare Bengt Sevelius från Riksidrottsförbundet, som visade förståelse för dövidrott, under 1980 – 1990 talet som bidrag och idrottspolitik för dövidrott förankrades i Riksidrottsförbundet.
- Utbildning inom Dövidrottsrörelsen.
- Nyckel till dövidrottens utveckling och framtid är – UTBILDNING. SDI har i samarbete med SISU och RF-video framställt en teckenspråksutformad videoproduktion utifrån studiematerialet Avstamp mot framtiden.
- 1:a EM Orientering för döva i Jönköping.
- 1989: SDI blev medlem i SISU, Svensk idrott Studie- och Utbildningsorganisation, den 12 november 1989 och antogs som ny medlem i organisationen.
- 1990: Idéprogram för dövidrottsrörelsen under 90 talet med sikte på år 2000. Idéprogram "Dövidrott 90" antas.
- Boken "Den tysta idrotten" är en introduktion om svensk dövidrott.
- 3:e EM Vattenpolo och 5:e EM Simning för döva i Lund och 4:e EM bowling för döva i Malmö.
- 1991: SDIs sjätte konsulent Hans Rimberg placerade i Farsta åren 1991 augusti
- 1992: Under året har förbundsstyrelsen enligt direktiv från förbundsstämma i Lund 1990 arbetat fram ett förslag till handlingsprogram att gälla fram år 2000 ett viktigt och grundläggande dokument rörande förbundets verksamhet.
- SDI ansvarar för dövidrott Text-TV från Sveriges Television år 1992.
- 1993: År 1993 arrangerades det första SDIs representantskapsmöte i november i samband med firandet av förbundets 80 år på Finlandsbåten.
- 1995: SDI är ett av Sveriges Riksidrottsförbundets specialidrottsförbund. SDI fick status som RF-förbund den 26 november år 1995 vid 79:e RIM-mötet i Umeå, då man valdes in den stora RF-familjen som specialförbund nummer 64 i ordningen.

- 1996: 6:e Vinter-EM för döva i Sundsvall
- 1997: Lennart Edwall avgår som ordförande i SDI efter 17 år och efter av Weiky Wänerskär. SDIs förbundsstämma år 1997 utse Lennart Edwall till hedersordförande.
- Vid Riksidrottsmötet i Karlstad år 1997 beslutades det att Världsspelen för döva (nuvarande deaflympics) ej kan jämföras med OS. Detta innebär att SDI inte får extra anslag till VS. Undantag gäller Olympiska Spelen och Paralympics för handikappade som erhåller särskilda statsbidrag för sitt deltagande.
- 1998: Minskade tjänsterna på förbundskansliet
- En av de tre anställda på kansliet får sluta sin tjänst då SDI drar åt svångremmen.
- 9:e EM skytte för döva i Göteborg.
- 1999: Nya DövSport ger format har ändrats från A5 till A4.
- Dövidrottens nya idéprogram, "Svensk Dövidrott Vill" antas.
- Den svenska delegationen kunde också visa upp ett brev från idrottsminister Ulrica Messing som ansvarar för idrottsfrågor i Sverige. I brevet påpekades att regeringen är villig att stödja spelen om dessa förläggas i Sundsvall. Vinter Deaflympics kommer att genomföras i Sundsvall 2003. Det beslutades på CISS:s 36:e kongress i Davos.
- OS-status för svensk dövidrott. Jämställa Döv-OS (Deaflympics) med Olympiska spelen och Paralympics för handikappade beslut vid RIM möte i Malmö år 1999.
- Med de nya fem dövidrottsdistriktsförbunden enligt beslut på förbundsstämma i Malmö
- 2001: Vid SDIs förbundsstämma i Sundsvall den 5 – 6 maj 2001 fastställdes modellen enligt följande. SDIs idrottskommittéer ska namnändras till SDIs specialidrotter. Weiky Wänerskär avgår som ordförande efter 4 år och efter av Arne Lundquist.
- SDIs nya antidopningsprogram antas. Dövidrottens nya idéprogram, "Svensk Dövidrott Vill" antas.
- 2002: År 2002 arrangerades det första Dövidrottsforum i maj i samband samband med SDIs extra förbundsstämma och SDIs representantskapsmöte på Finlandsbåten.
- 2003: 15:e Vinter-Deaflympics i Sundsvall. SDI firar 90 årsjubileum. Svenska Dövidrottsspelen och skol- och ungdomsidrottsspelen i Göteborg

CECILIA FERM

LENS PETERSSON

Mångfalden som samlade kraft för svensk dövidrott.

DÖVIDROTTENS IDROTTSVERKSAMHETER

All aktiv dövidrott är rolig och utmanande, även om man inte vill satsa på tävlingsidrott. Alla som vill ska därför ges möjligheter att aktivt utöva idrott/er. Dövidrott för alla.

Dövidrottens internationella utveckling

Med internationell utveckling avser vi alla de insatser och åtgärder som sker inom dövidrottsrörelsens olika internationella organ. Sveriges Dövas Idrottsförbund tillhör det Nordiska Baltiska Dövidrottsförbundet, NBDI och European Deaf Sports Organization, EDSO och Comité International des Sports des Sourds, CISS. Internationell dövidrott har starka och långvariga traditioner. Deaflympics, Världsmästerskap, Europamästerskap, Nordiska Baltiska Mästerskap, internationell utbyte har bedrivits sedan lång tid tillbaka.

Riktlinjer för internationell utveckling

CISS kongressen i Rom 2001 beslutade i linje med tidigare överenskommelse, mellan IOC och CISS, om namnändring från DeafWorld Games till Deaflympics och med likvärdig status som Paralympics och Olympiska Spel.

Deaflympics för dövidrott motsvarar Olympiska Spelen för ”hörande” och Paralympics för handikappade.

Dövidrott för vuxna

Dövidrott kan man hålla på med långt upp i åldrarna. En gång dövidrott – alltid dövidrott, en realitet som skall bestå. De aktivas karaktär att utöva en motion- och eller tävlingsverksamhet utan våldinslag medverkar till detta. Aktivt utöva dövidrott med sina gamla kompisar, med sina barn eller barnbarn, är såldes ett utmärkt sätt att motionera.

Tävling – elit - landslag

När vi talar om dövidrott för vuxna menar vi i allmänhet inte motionsidrott, utan tävlingsidrott. Landslagsverksamhet tas upp under denna rubrik samt breddverksamhet, d v s tävlingsverksamheter inom distrikten och på riksnivå.

Sveriges Dövas Idrottsförbund har ansvar för tävlingsverksamheten inom svensk dövidrott och fastställer regler baserade på beslut i CISS (Internationella Dövidrottsförbundet som följer IOK:s bestämmelser). SDI fastställer också representations- och tävlingsbestämmelser. SDI är det högsta bestämmande organet för dövidrottsverksamheten i Sverige.

När det gäller de senare är SDI dessutom starkt beroende av hur vårt internationella förbund CISS agerar. Internationellt är det ständigt en kamp att finna utrymme i kalendern för landslagsverksamheter.

Landslagen är vårt ansikte utåt, såväl inom den vida dövidrottsvärlden som inom vår idrott inom Sverige. Inom SDI rymms hela

20 olika idrotter, sommar och vinter.

Sveriges Dövas Idrottsförbund deltar i Deaflympics som organiseras i fyraårsintervaller precis som Olympiska Spelen och Paralympics – såväl sommar som vinter. Den elitorienterade verksamheten omfattar även Världsmästerskap, Europamästerskap och Nordiska och Baltiska Mästerskap.

Dövidrottens talangutveckling

”Utan säkrad framtid ingen talang. Utan talang ingen kvalitet. Utan kvalitet inga resultat. Utan evenemang inga förebilder i Sverige. Utan levande dövidrott – ingen dövidrott alls.”

Svensk Dövidrott vill uppnå goda resultat såväl i tävlingar inom landet som inom internationella tävlingar. Vi vill uppnå en bra elitverksamhet inom svensk dövidrott. Ju fler ungdomar med talang som vill vara med och satsa på att nå svensk och internationell elit desto större är chanserna att vi lyckas inom dövidrotten.

Dövidrott för bredd – och motionsidrott

Den överlägset största delen av verksamheten inom svensk dövidrott är att hänföra till bredd- och motionsidrott. Bredd- och motionsidrott för vuxna menar vi är en stark folkrörelse inom dövidrotten. Ha kul och må bra! Dövidrotten vill få fler att idrotta och motionera utifrån var och ens behov.

Dövidrott för barn och ungdom

Med dövidrott för barn menar vi dövidrott för flickor och pojkar upp till tolv års ålder och med dövidrott för ungdom menar vi dövidrott för flickor och pojkar i åldrarna 13 till 20 år.

IDROTTSEVENEMANG

Kommer större internationellt idrottsevenemang för dövidrott. Deaflympics kommer att bli de mest spännande både sommar- och vinteridrottstävlingar för döva som någonsin hållits i världen.

Sveriges i världsklass 1924 – 2001

Lilla Sverige har bidragit med oräkneliga världsstjärnor i dövidrott. Ett bevis för detta är 176 Deaflympics – medaljer (55 guld – 83 silver – 57 brons).

Deaflympics

Deaflympics kommer största internationellt för idrottsfestivalen för döva kommer från hela världen.

I alla delar av världen i varje land och på alla samhällsnivåer finns människor med dövhet och hörselnedsättningar. Deras antal i världen är stort och ökar ständigt. – Var generation har sina hjältar och varje nation vill minnas sina.

Dövidrotten har givit oss döva oförglömliga minnen och hjältar under många, många år i en mängd Deaflympics runt om i världen. Och vi ser givetvis framåt med en berättigad stolthet även mot kommande Deaflympics när våra idrottshjältar uppfyller förväntningar. Eller till och med överträffar dem.

När vi i vardagslag talar om idrottens segrar tänker vi kanske först och främst på medaljer och prispaller. Men idrotten har många andra segrar. En av dem är segern över gränserna. På många sätt är vi människor skilda genom nationsgränser, kulturskillnader eller språkbarriärer. Inom idrotten har vi däremot en möjlighet att öppna oss mot varandra och finna gemenskap att umgås i en teckenspråklig internationell idrottsmiljö

Målsättningen är att Deaflympics skall bli den största tävlingen inom dövidrottsrörelsen vad gäller vinteridrott och sommaridrott i världen.

Internationell dövidrott

Comité International des Sports och Sourds, CISS, ansvarar för Deaflympics som arrangeras vart fjärde år i likhet med Olympiska Spelen. CISS skall ansvara för arrangerandet av Deaflympics och Världsmästerskap (VM).

1924 i Paris, Frankrike deltog 133 döva utövare från nio länder I sex olika Idrotter och i Nürnberg, Tyskland 1931 deltog Sverige för första gången. Deaflympics har bedrivits sedan 1924 och Vinter-Deaflympics sedan 1949.

Deaflympics-arrangemang i Sverige

5th Sommar-Deaflympics i Stockholm 1939.

Högsta beskyddare: H.K.H Prins Gustaf Adolf.

5th Vinter-Deaflympics i Åre 1963.

År 1963 firar vårt anrika idrottsförbundet 50 år och jubileet hålls samtidigt som förbundet anordnar 5th Vinter-Deaflympics i Åre. Högsta beskyddare: H.K.H Prins Bertil.

12th Sommar-Deaflympics i Malmö 1973.

År 1973 firar vårt anrika idrottsförbundet 70 år och jubileet hålls samtidigt som förbundet anordnar 12th Sommar-Deaflympics i Malmö. Högsta beskyddare: H.K.H Prins Bertil.

15th Vinter-Deaflympics i Sundsvall 2003

År 2003 firar vårt anrika idrottsförbundet 90 år och jubileet hålls samtidigt som förbundet anordnar 15th Deaflympics i Sundsvall. Högsta beskyddare HM Drottning Silvia

Världsmästerskap

CISS har ansvarar för arrangerandet av VM.

Tennis har bedrivits sedan 1960

Simning har bedrivits sedan 1995

Golf har bedrivits sedan 1995 *

Basket har bedrivits sedan 2002 **

**) World Deaf Golf Federation, WDGF har ansvarar för arrangerandet av VM för Golf.*

****) Deaf International Basketball Federation, DIBF har ansvarar för arrangerandet av VM för basket.*

Europeisk dövidrott

European Deaf Sports Organization, EDSO, skall ansvara för arrangerandet av Europamästerskap (EM)

Europa Mästerskap

CISS har ansvarar för arrangerandet av EM år 1967 – 1983. 1983 bildades det European Deaf Sports Organization, EDSO. EM har bedrivits sedan 1967.

EM-arrangemang i Sverige genom tiderna:

Handboll-EM i Jönköping den 18-19 mars 1967

Simnings-EM i Stockholm den 7-8 oktober 1967

Basket-EM i Stockholm den 23-27 oktober 1984

Orienterings-EM i Jönköping den 25-27 augusti 1988

Bowling-EM i Malmö den 20-26 maj 1990

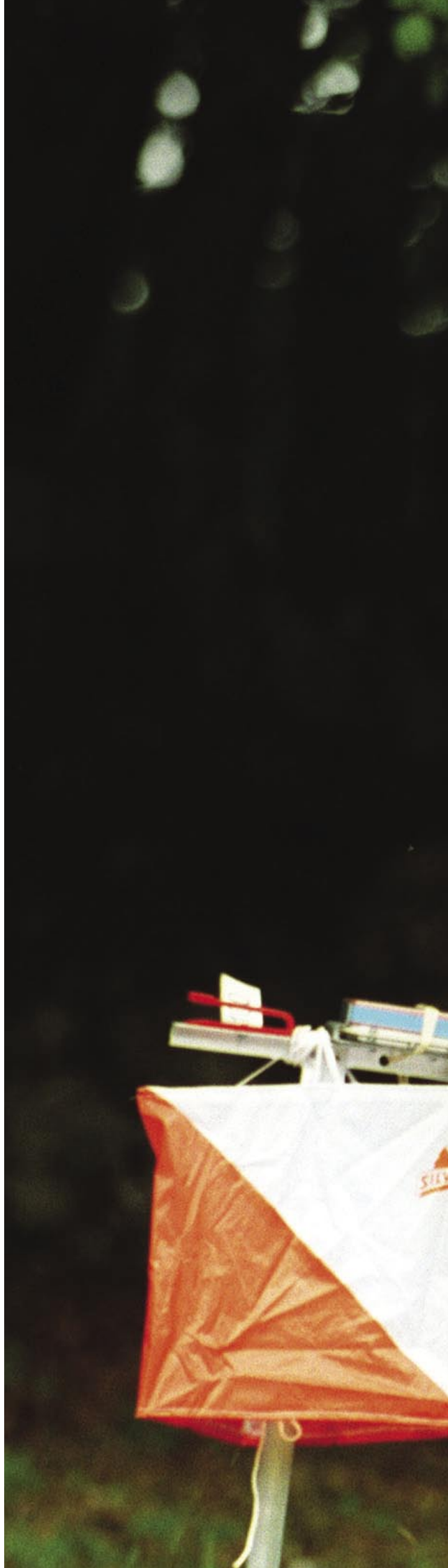
Simnings-EM i Lund den 26-30 juni 1990

Vattenpolo-EM i Lund den 28-30 juni 1990

Vinter-EM i Sundsvall den 9-17 februari 1996

Skytte-EM i Göteborg den 4-11 september 1999

Bordtennis-EM i Malmö den 24-31 mars 2007.

CARL-ERIK SJÖBERG

Nordiska Baltiska dövidrott

Nordiska Baltiska Dövidrottsförbundet, NBDI, skall ansvara för arrangerandet av Nordiska Baltiska Mästerskap (NBM). NBM har bedrivits sedan 1921. Nordiska internationella Idrottstävlingen för döva år 1906 – 1914 för klubbnivå.

Landslagsverksamheten

Landslagen är vårt ansikte utåt, såväl inom den vida dövidrottsvärlden som inom vår idrott Sverige. Landslagsverksamheten har bedrivits sedan 1945.

Svensk Dövidrott

SDI skall ansvara för arrangerandet av Svenska Mästerskap i samarbete med SDIs specialidrotter, dövidrottsdistrikten och föreningar.

Svenska Mästerskap

Första mästerskapet för döva anordnades i Växjö 1929 med deltagande av tre klubbar. Svenska Dövidrottsspelen är en ny försöksverksamhet år 2003 i Göteborg.

Skolmästerskap

Skolidrottskommittén inom dövidrotten är sammansatt av skolfolk och dövidrottare och har enligt stadgarna till uppgift att administrera svensk skolidrott för döva och hörselskadade i samverkan med SDI.

På tiden var Vänersborg en central yrkesutbildningsort, dit samtliga dövs-koleavgångspojkar flyttade under det att flickorna flyttade till Växjö för huslig utbildning. Åren var 1938 – 1968. I Växjö satsades nästan uteslutande på kvinnlig gymnastik. I Vänersborg hade pojkarna ett eget skolmästerskap, där samtliga skolor mötte varandra på samma plats året runt. En idealisk idrottsutveckling. En högre teoretisk utbildning för döva startades på försök under åren 1955 – 1968 i en liten skola vid Blockhusudden i Stockholm. De

som var idrottsintresserade togs om hand av IK Hephata.

1940 och 1950-talet Skolidrott då det fanns ett idrottsutbyte mellan dövskolorna i Stockholm och Örebro.

1966 bildades det SDIs skolidrottskommittén. Skolmästerskap har bedrivits sedan 1965.

Dövidrottens nav

ALLMÄNT

I och med Sveriges Dövas Idrottsförbund (SDI) inträde som enskild medlem i Riksidrottsförbundet (RF) och idrottsutbildarna (SISU) ställs högre krav på SDI som organisation.

För att verkställa förbundsstyrelsens beslut och driva det dagliga operativa arbetet har Sveriges Dövas Idrottsförbund ett central kansli, förlagt till Idrottens Hus i Farsta.

Förbundsstyrelsen (FS) som väljs vid förbunds möten arbetar med övergripande frågor, policy mm har till sin hjälp olika utskott samt ett kansli med anställd personal.

Beredningen som förbereder ärenden som skall tas upp till FS samt omhändertar ärenden som ej inryms inom de olika utskottens befogenheter.

Samtliga handläggare från respektive utskott, arbetsgrupper ska vara med och tillsammans med förbundsordförande och förbereda ärenden till Förbundsstyrelsen.

Genom ovan nämnda medlemskap och integrering i den svenska idrotten måste SDI ta tillvara på de gemensamma fördelar som ett sådant medlemskap ger i form av:

Automatiserade IT-system som ständigt utvecklas inom RF för att rationalisera medlemsförbundets administrativa delar såsom medlemshantering, adresseringar och utskick, olika redovisningar, rapporter och sammanställningar från

föreningar till förbund och vidare till RF.

Landsomfattande stadgar (normalstadgar) och regler som framtages av RF:s juridiska avdelning som även skall tillämpas inom dövidrotten.

Särskilda utskotten har ansvar för IUTU, PIMU och ADMU.

Deaflympics-status

Deaflympics i Sundsvall 2003

Är ett projekt som lagts ut i ett samarbete med Sundsvalls Kommun. I projektet ingår från SDI. Från förbundsstyrelsen samt SDIs kansliet som rådgivare med kunskaper i internationell dövidrott. Samtliga på viktiga och strategiska positioner. Ingen större administrativ belastning på kansliet kommer att ske eftersom administration och ekonomi ombesörjes av Sundsvalls Kommun.

Deaflympics-kommittén inom SDI har ansvaret för Vinter- och Sommar Deaflympics för den svenska truppen. Deaflympics status för svensk dövidrott. Vid RF-stämman i Malmö 1999 beslutades att svensk idrott ska jämställa Deaflympics med Olympiska Spelen och Paralympics för handikappade.

Idéområden

PIMU, Politik, informations- och marknadsutskottet är det utskott som bedriver stödjande verksamheter för SDI:s idéområde: Dövidrott politik och som leds av en styrelseledamot med kunskap och intresse som rör idrott, information/ PR, marknad, myndighetskontakter.

IUTU, Idrotts-, utvecklings- och talangutvecklingsutskottet är det utskott som bedriver stödjande verksamheter för SDI:s idéområde: **Dövidrott utveckling** och som leds av två styrelseledamöter med kunskap och intresse för dövidrott och idrott i allmänhet dess idrottsliga

utveckling och utbildning samt uppsamling av talanger.

ADMU, Administrationsutskottet är det utskott som bedriver stödjande verksamheter för SDI:s idéområde: Dövidrott service och som leds av en styrelseledamot med kunskap och intresse för dövidrott och dess administrativa funktioner.

STÖDFUNKTIONER

PIMU, Politik-, informations- och marknadsutskottet är SDIs organ för marknadsföring av dövidrotten och svarar också för förbundets sponsorverksamhet med tillhörande avtalsutformning, förbundets tidning samt de centrala informationsmaterialen. PIMU ska även arbeta för att skapa goda relationer med massmedia och se till att det finns en fungerande information inom förbundet.

De viktigaste kanalerna för information till SDIs medlemsorganisationerna inom dövidrotten är tidningen DövSport, som kommer ut med 6 nr/ år och med sina 3.000 exemplar, når landets svenska dövidrottsrörelsen och myndigheter m.fl. För grupper utanför dövidrottsrörelsen är Internet den viktigaste kanalen genom hemsidorna med adress www.svenskdovidrott.nu och www.kom-igen.nu

IUTU, Idrotts-, utvecklings- och talangutvecklingsutskottet har ansvaret för utbildning, projekt för utveckling mm och skall arbeta i nära samverkan med specialidrotter och andra utskott. Man svarar också för förbundets samverkan med extern utbildning vid statliga och kommunala skolor, idrottsgymnasier, idrottshögskolor samt den centrala ledarutbildningen inom SDI och för fortbildning av SDIs och DDFs förtroendevalda och anställda. IUTU handhar i fortsättningen regler, bestämmelser, tävlingar mm.

Idrott har ansvaret både för elitidrottens struktur och för utvecklings- och kunskapsstöd inom barn-,

ungdoms- och vuxenidrotten.

ADMU, Administrationsutskottet svarar för förbundets administrativa frågor och ska även sköta de ekonomiska frågorna med den ekonomiska förvaltningen samt personalfrågor. Administrationsutskottet ska även sköta hanteringen med medlemskort, årsrapporter, utmärkelser, föreningsfrågor, dövidrottsdistrikten, stadgar mm.

Projektgrupper

Projektet som bildas inom SDI läggs under respektive idéområde men med egna och av styrelsen godkända projektledare som i undantagsfall även kan vara externa projektledare beroende på projektets innehåll och omfattning. Det innebär att projekten underställs respektive idéområde och handläggare.

IDROTTSVERKSAMHETER

SDI skall ge service till de lokala idrottsföreningarna och dövidrottsdistriktsförbunden samt SDIs specialidrotter beträffande nationell och internationell dövidrott.

KATRIN SVENSSON

5TH SOMMAR-DEAFLYMPICS I STOCKHOLM 1939

Sveriges Dövas Idrottsförbund

Idrottens Hus

123 87 Farsta

Telefon och texttelefon 08-605 60 00

Telefax 08-605 62 50

E-post: sveriges.dovas.idrottsforbund@rf.se

Hemsida: www.svenskdovidrott.nu

www.kom-igen.nu